

4 - Ersättning

Vilket förfarande finns för att yrka skadestånd från gärningsmannen (t.ex. rättegång, civilrättsligt krav)?

Som brottsoffer kan du yrka skadestånd från gärningsmannen på följande sätt:

1. Du kan väcka en civilrättslig talan mot gärningsmannen. Civilrättsliga förfaranden har villkorade domstolsavgifter. Civilrättslig talan kan väckas oavsett om det åtal har väckts i domstolen, men förhandlingarna kan skjutas upp tills det finns ett slutligt avgörande i brottmålet. Om du vinner målet verkställs domen av den rättsvårdande myndigheten (*komornik*).
2. Under det straffrättsliga förfarandets gång kan brottsoffret ansöka om ersättning från den tilltalade (*środek kompensacyjny*), dvs. att den tilltalade blir skyldig att gottgöra skadan eller betala ersättning. Alternativt kan domstolen ålägga den tilltalade att betala extra skadestånd (*nawiązka*). Brottsoffrets begäran beviljas bara om gärningsmannen fälls för brottet.
3. Om gärningsmannen fälls och döms till villkorligt fängelsestraff kan domstolen ålägga honom eller henne att gottgöra den skada som brottet orsakat.
4. Om förfarandet avbryts med särskilda villkor, måste domstolen ålägga gärningsmannen att helt eller delvis gottgöra skadan.

Domstolen förpliktade gärningsmannen att betala skadestånd eller ersättning till mig. Hur kan jag vara säker på att gärningsmannen betalar?

1. Om domstolen beslutar att gärningsmannen ska gottgöra skadan och gärningsmannen inte följer beslutet frivilligt, kan brottsoffret inleda ett verkställighetsförfarande som genomförs av en utmättningsman.
2. Om gärningsmannen döms till villkorligt fängelsestraff eller om förfarandet mot honom eller henne avbryts på vissa villkor och han eller hon inte gottgör skadan, kan åtgärder vidtas för att verkställa domen eller återuppta målet. Dessa åtgärder, särskilt det reella hotet om fängelse, brukar få gärningsmännen att betala även om verkställigheten är ineffektiv, och på något sätt få fram pengar för att tillgodose brottsoffrets krav. För att sådana åtgärder ska vidtas räcker det att brottsoffret meddelar rätten eller övervakaren (*kurator sądowy*) att gärningsmannen inte har fullgjort sin skyldighet.

Om gärningsmannen inte betalar, kan då staten betala ut ett förskott? På vilka villkor?

Att gärningsmannen inte gottgör skadan innebär inte att brottsoffret kan få motsvarande belopp från staten.

Brottsoffret kan dock få ersättning i förväg ur fonden för brottsofferstöd och stöd efter avtjänat fängelsestraff genom särskilda organisationer för brottsofferstöd.

Har jag rätt att få ersättning från staten?

De som blivit utsatta för de allvarligaste brotten och närstående till dessa har rätt till särskilda statligt finansierade förmåner. Detta gäller personer som är bosatta i Polen eller en annan medlemsstat och som har lidit allvarlig skada av eller fått sämre hälsa i mer än sju dagar på grund av ett brott samt för närstående till personer som har avlidit till följd av ett brott.

Har jag rätt att få ersättning om gärningsmannen inte dömts?

Du har rätt till ersättning även om gärningsmannen inte dömts.

Har jag rätt till ersättning i förväg om jag väntar på beslut om min ansökan om ersättning?

Brottsoffer med rätt till ersättning kan få en säkerhet, dvs. ett engångsbelopp som betalas ut innan målet är avgjort. En del av detta belopp kan användas för att täcka behandlingskostnader, konvalescens eller begravning.

■ Senaste uppdatering: 14/07/2025

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.